

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ІМІГРАЦІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Костенніков Д. М., здобувач кафедри
економічної політики та менеджменту ХарРІ НАДУ
начальник Головного управління Державної
міграційної служби України в Сумській області
(Україна)

Державна політика імміграції є одним із найбільш динамічних напрямків міграційної політики. Однак, в Україні, навіть в умовах прийняття Державної Стратегії міграційної політики саме імміграції все ще приділяється не достатньо уваги. Минулий 2020 рік став справжнім випробуванням для світу. Ні економіка, ні державні стратегії імміграційної політики, навіть самих прогресивних держав, виявилися не готовими до таких викликів. Ситуація, спричинена поширенням у світі вірусу COVID-19 суттєво вплинула на заходи щодо політики імміграції в світі та Європі. Політика імміграції та інтеграції іммігрантів у приймаюче суспільство постійно знаходиться на порядку денному країн Європейського Союзу та країн Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD). Більше того, ще більшого значення на сьогодні надається консолідованій міжнародній політиці імміграції, зростає роль інтернаціонального її регулювання. Для збереження стабільної ситуації з міграційними процесами, держави мають посилювати співпрацю у вказаному напрямку.

Передові держави світу, зокрема Сполучені Штати Америки, за даними наведеними Національним імміграційним форумом зреагували на ситуацію, шляхом внесення понад 48 змін до державної міграційної політики, які торкнулися майже всіх аспектів імміграційної системи з моменту початку пандемії. Візова система H-1B, яка дозволяє американським роботодавцям тимчасово наймати іноземних робітників за спеціальними професіями, зазнала суттєвих змін. Станом на 8 січня 2021 року США оголосили, що змінюють процес відбору візи H-1B, надаючи пріоритет зарплаті та навичкам у порівнянні з поточною системою бонусів. Видача віз зменшилася в 2020 році, і в заявах на постійне проживання спостерігається значне відставання.

Ще більших труднощів зазнала Великобританія. Окрім пандемії, на імміграційну ситуацію, м'яко кажучи, значно вплинув «брексіт». Згідно з політичною заявою, опублікованою в лютому 2020 року, нова система балів починається з січня 2021 року. Вона повинна дозволити Великобританії взяти під свій контроль свої кордони, зменшити загальну міграцію та надати пріоритет тим, хто має вищу кваліфікацію. Політика імміграції кваліфікованої робочої сили Великобританії стала більш жорсткою, держава виступила проти напливу «низько кваліфікованої дешевої робочої сили» з Європи. При цьому, Європа навпаки, вдалася до заохочуючих методів у політиці трудової імміграції, наприклад, мінімальна заробітна плата зросла в Європі в 2020 році. Для подолання нестачі робочої сили та збільшення попиту на кваліфікованих робітників Швейцарія

оголосила, що встановила квоти на дозвіл на роботу на 2021 рік, метою яких є заохочення іноземних робітників до в'їзду в країні [1].

На сьогодні в Україні недостатня увага приділяється найважливішим напрямкам реалізації міграційної політики, зокрема: імміграції іноземної робочої сили, враховуючи масштаби та соціально-економічне, демографічне значення в цілому для держави. Складність сучасної демографічної ситуації в Україні посилюється зростанням кількості міграційних потоків зі Сходу, які є динамічними та неурегульованими. Здатність передбачати тенденції міграційних процесів - причини, частоту, напрямок - дозволить уникнути їх негативних наслідків та використати їх переваги. У зв'язку з цим виникає проблема ефективності регуляторних механізмів, що сприятиме підвищенню продуктивності державного управління соціально-економічним розвитком на різних рівнях правового регулювання. Необхідність активного втручання державних структур під час міграційних процесів очевидна, але діяльність держави жодним чином не повинна зводитися до заборонних заходів, що може призвести до збільшення нелегальної міграції та посилення напруженості в суспільстві. Тому важливим фактором стримування глобальної міграції є «динамічний розвиток економіки, покращення соціальних умов та гарантія безпеки громадян, реалізація громадських прав та свобод» у країнах-донорах глобальної міграції [2, с. 187].

За даними Державної міграційної служби, у грудні 2020 року на обліку перебувало 293614 іммігрантів [4], порівняно з 2019 роком 284799, ця цифра збільшилася. При цьому, якщо у 2019 році видано 32155 посвідок на постійне проживання, то у 2020 році таких посвідок було видано 19251 [3]. Зазначені показники свідчать, що явище імміграцію в Україну є абсолютно динамічним, і безпосередньо впливає із державної міграційної політики, економічного, соціального розвитку держави, врегулювання ситуації військово-збройного конфлікту з Російською Федерацією та багато інших. Саме тому напрямок імміграції, як складова державної міграційної політики, має бути на порядку денному у вищих державних органів влади.

Національна політика імміграції цілком залежить від світових тенденцій міграційних потоків, внутрішнього становища держави, потреб ринку праці, демографічної та економічної ситуації та багатьох інших впливових факторів. Україна потребує розробки довгострокової державної імміграційної політики, результатом якої стане реальна готовність держави до процесу імміграції і вирішення всіх проблемних питань, пов'язаних з цим процесом. Як свідчить міжнародний досвід імміграція несе в собі як позитивні, так і негативні аспекти. Без належного управлінського механізму та підґрунтя, неготовності держави до процесу імміграції, як законної так і нелегальної, держава зазнає збитків, піддається впливу негативних криміногенних явищ. Натомість, за умов її готовності, держава може отримати фінансові надходження до власного бюджету від праці іммігрантів, при цьому не зазнаючи збитків та витрат на їх утримання. Теоретико-концептуальне осмислення проблеми імміграції кваліфікованої робочої сили в Україну необхідне для розв'язання теоретичних та практичних завдань для прийняття управлінських рішень, зокрема з питань працевлаштування іммігрантів, створення відповідної загальнодержавної та регіональної імміграційної політики та

запобігання незаконній імміграції до нашої держави, щоб забезпечити фінансово-економічну безпеку держави, її економічних та соціальних інтересів. Інтеграція України у європейські та міжнародні інституції вимагає приведення її чинного законодавства з питань імміграції до європейських та міжнародних стандартів. Країни Європи уже пройшли через відповідні етапи напливу робочої сили і вийшли з кризових станів, до яких це призводить, тому як ніколи важливо запозичити позитивний досвід вирішення даної проблематики в Україні.

Література:

1. 2020-2021 Immigration in a COVID-19 World. URL: <https://www.jdsupra.com/legalnews/2020-2021-immigration-in-a-covid-19-3382751/>.
2. Бондар С. Міграційна політика та її виклики. Правові виклики сучасності: міжнародна міграція в умовах глобалізації: Матеріали І Міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (Чернівці, 23 жовтня 2020 р.) / [редкол.: Н.Д. Гетьманцева (голова), О.В. Кіріак (відпов. секр.) та ін.]. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. С. 71-73.
3. Показники діяльності ДМС за 2019 рік: офіційний сайт Державної міграційної служби. URL: https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/year/2019_12.pdf.
4. Показники діяльності ДМС за 2020 рік: офіційний сайт Державної міграційної служби. URL: https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/year/2020_12.pdf.

МІСЦЕВИЙ РЕФЕРЕНДУМ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Кузьменко Н.М., старший викладач
кафедри державно-правових дисциплін та українознавства
Сумського національного аграрного університету
(Україна)

Місцевий референдум – це форма волевиявлення громадян окремої адміністративно-територіальної одиниці, щодо внутрішніх питань місцевого значення, таких як соціальна підтримка, освіта, медицина, транспорт, благоустрій територій тощо. Аналізуючи європейський досвід, можна зазначити, що місцевий референдум як локальна форма демократичного волевиявлення є прямим і дієвим механізмом вирішення нагальних питань територіальної громади й використовується достатньо часто. Регулярна участь громадян у місцевих референдумах стимулює до активної соціальної позиції, формує стійку політичну культуру, дозволяє відчувати свою роль у процесі прийняття місцевих рішень. [1, с.30-31].

Щодо нормативно – правового аспекту, то регулювання місцевого референдуму може бути закріплене в Конституції країни (Франція, Бельгія, Італія, Португалія, Угорщина, Польща, Литва); в національному законодавстві (Швеція, Естонія) або в статутах автономій (Іспанія). Всесвітня Декларація місцевого самоврядування (1985) та Європейська хартія місцевого самоврядування (1985) [2] є міжнародними документами, які регулюють механізми проведення місцевого